

PROGRAM ROZWOJU SPORTU I REKREACJI w UNIWERSYTECIE HUMANISTYCZNO – PRZYRODNICZYM JANA KOCHANOWSKIEGO W KIELCACH

Wprowadzenie

We współczesnym świecie, do określenia aktywności fizycznej jednostek i grup oraz jej organizowania w różnych formach i dla różnych celów, używa się jednego pojęcia - sport. W rozumieniu niniejszego dokumentu sport obejmuje: sport akademicki, sport kwalifikowany jak i sport dla wszystkich, rekreację ruchową.

Program opracowano w oparciu o Strategię Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015, przyjętą przez Radę Ministrów w dniu 11 lutego 2003 roku, zaktualizowaną w styczniu 2007 roku. W Strategii określone zostały kierunki działań dla kultury fizycznej i sportu w Polsce oraz przyjęty został główny cel strategiczny – Aktywne i Sprawne Społeczeństwo. Realizując ten cel należy dążyć do ograniczenia siedzącego trybu życia, zmniejszania liczby osób z nadwagą i otyłością, wykształcenia w społeczeństwie świadomości w zakresie wartości aktywnego wypoczynku oraz korzystnych nawyków aktywnego spędzania czasu wolnego.

W rozwiniętych społeczeństwach sport stał się dobrem powszechnym, dostępnym w różnych formach - stosownie do możliwości i zainteresowań obywateli.

Jak wynika z badań Światowej Organizacji Zdrowia¹ w społeczności dorosłych wciąż przeważa styl życia daleki od prozdrowotnego. Jedynie 7% Polaków deklaruje systematyczną aktywność fizyczną, 33% czyni to raz w tygodniu, 12% rzadziej, ale przynajmniej raz w miesiącu, natomiast reszta sporadycznie bierze udział w jakichkolwiek zajęciach służących podniesieniu sprawności fizycznej - uprawia jakąś dziedzinę sportu lub podejmuje inne formy aktywności rekreacyjnej. Pomimo stosunkowo dużej popularności sportu i widowisk sportowych walory aktywności fizycznej i sportu, uprawianego w różnych, dostępnych dla każdego formach, wciąż pozostają nieznanne lub niedoceniane. Przy wydłużaniu się wieku życia Polaków niesie to poważne zagrożenia dla zdrowia i jakości życia.

O takim obrazie społeczeństwa w znacznym stopniu decyduje nie tylko dostępność sportu, lecz także uboga oferta programowa dla osób o różnym poziomie sprawności fizycznej.

¹ The world health report 2002. Reducing risks; promoting healthy life style. Geneva, WHO 2002 r.

PODSTAWA PRAWNA

Problematykę kultury fizycznej regulują w Polsce przede wszystkim przepisy ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym. Ustawa o kulturze fizycznej określa zasady działalności w sferze kultury fizycznej, a także zadania podmiotów w zakresie zapewnienia prawidłowej realizacji procesu wychowania fizycznego, uprawiania sportu i rekreacji ruchowej oraz prowadzenia rehabilitacji ruchowej. Z kolei ustawa o sporcie kwalifikowanym określa zasady prowadzenia działalności w zakresie sportu kwalifikowanego, zasady uczestnictwa we współzawodnictwie sportowym, a także zadania podmiotów w zakresie organizacji uprawiania sportu kwalifikowanego i współzawodnictwa sportowego.

Obowiązki szkoły wyższej w tym zakresie reguluje ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Jednym z podstawowych ustawowych zadań uczelni jest stwarzanie warunków do rozwoju kultury fizycznej studentów. Kultura fizyczna to nie tylko wychowanie fizyczne, ale także sport, rekreacja ruchowa i rehabilitacja ruchowa. Uczelnia, aby wywiązać się ze swojego ustawowego zadania musi nie tylko realizować obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego. Powinna także zapewnić możliwość uczestniczenia w zajęciach sportowych, rekreacyjnych wszystkim studentom, którzy chcą aktywnie fizycznie spędzać czas wolny.

Jednostką realizującą zadania w tym zakresie w Uniwersytecie jest Międzywydziałowe Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU: Wychowanie potrzeby zdrowego stylu życia poprzez upowszechnianie sportu i rekreacji w środowisku akademickim Uniwersytetu

Cel szczegółowy 1 - Popularyzacja sportu dla wszystkich

- 1.1. Doskonalenie uczelnianego systemu współzawodnictwa sportowego poprzez organizację rozgrywek i zawodów
- 1.2. Opracowanie i realizacja atrakcyjnych form zajęć sportowo-rekreacyjnych
- 1.3. Dążenie do zdobywania przez studentów powszechnej umiejętności pływania
- 1.4. Kontynuacja organizacji wypoczynku letniego i zimowego – przede wszystkim podczas rejsów żeglarskich i obozów narciarskich
- 1.5. Promowanie postawy aktywności sportowej wśród studentów i pracowników Uniwersytetu.

Cel szczegółowy 2 – Promocja sportu i poprzez sport

- 2.1. Współorganizowanie imprez rangi Akademickich Mistrzostw Polski
- 2.2. Promowanie Uniwersytetu jako uczelni usportowionej i upowszechniającej kulturę fizyczną w swoim środowisku
- 2.3. Promowanie Uniwersytetu zarówno poprzez wyniki sportowe studentów jak i poprzez organizację zawodów i imprez masowych o szerokim zasięgu społecznym
- 2.4. Realizowanie programu stypendiów sportowych
- 2.5. Opracowanie i realizacja koncepcji informacji sportowej.

Cel szczegółowy 3 – Wzrost poziomu wyników sportowych

- 2.1. Udział studentów, reprezentantów Uniwersytetu, w zawodach sportowych będących podsumowaniem efektów szkolenia

- 2.2. Organizacja imprez sportowych o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym dających możliwość rywalizacji z najlepszymi sportowcami
- 2.3. Współpraca z klubami sportowymi, zwłaszcza w zakresie selekcji studentów sportowców, potencjalnych reprezentantów Uniwersytetu na arenie ogólnopolskiej
- 2.4. Doposażenie sekcji sportowych, obiektów w sprzęt sportowy
- 2.5. Doskonalenie kadry trenersko - instruktorskiej
- 2.6. Opracowanie i realizacja koncepcji informacji sportowej.

Cel szczegółowy 4 – Nowoczesna infrastruktura sportowo - rekreacyjna

- 4.1 Budowa wielofunkcyjnej hali sportowej w ramach Centrum Sportowo - Rekreacyjnego
- 4.2 Remonty własnych obiektów sportowych
- 4.3. Najem obiektów sportowych ogólnodostępnych

REALIZACJA CELÓW PROGRAMU ROZWOJU SPORTU I REKREACJI W UNIWERSYTECIE

CEL 1: POPULARYZACJA SPORTU DLA WSZYSTKICH

Zakres realizowanego celu obejmuje szeroką problematykę działań mających wpływ na rozwój fizyczny i osobowościowy człowieka, jego zdrowie i jakość życia. Celem strategii w realizacji tego priorytetu jest osiągnięcie optymalnego poziomu utrwalenia zachowań prozdrowotnych młodzieży. Istotnym dla rozwoju sportu dzieci i młodzieży, a następnie osób dorosłych, jest odpowiednie zachęcanie do uczestnictwa w różnych formach aktywności.

Uprawianie sportu to ważny element profilaktyki i dbałości o stan społeczeństwa, szerszego dostępu obywateli, także osób niepełnosprawnych do różnorodnych form sportowej aktywności. To również walka z negatywnymi zjawiskami i patologiami społecznymi.

Sport akademicki ma za zadanie z jednej strony dostarczać bodźców aktywizacji ruchowej młodzieży i wyposażać ją we wzory zachowań, z drugiej zaś tworzyć nawyki uczestnictwa w ruchu sportowym przez całe życie. Niezależnie od obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego na wszystkich kierunkach studiów, student winien mieć możliwości uczestnictwa w zajęciach wybranej sekcji sportowej i uczestnictwa w systemie rozgrywek. Oferty rodzaju i form zajęć winny spełniać kryteria nowoczesności i atrakcyjności. Przy takim podejściu osoby kończące studia staną się kreatorami sportu i zdrowego stylu życia w swoich środowiskach pracy i zamieszkania.

Dominującą formą spędzania wolnego czasu przez młodzież staje się oglądanie telewizji oraz korzystanie z komputera. Prowadzi to do utrwalenia nawyków siedzącego trybu życia i skutkuje znacznym wzrostem wskaźników otyłości w społeczeństwie. Działalność sportowa podejmowana jest przez młodzież sporadycznie.

Szczególny akcent program kładzie na właściwy rozwój fizyczny młodzieży, poprzez udoskonalenie systemu uczelnianego współzawodnictwa, realizację sportowo – rekreacyjnych zajęć fakultatywnych. Rozgrywki wewnątrzuczelniane w zespołowych grach sportowych dla studentów i pracowników Uniwersytetu mają dać możliwość rywalizacji sportowej na różnych poziomach posiadanych umiejętności sportowych, rywalizacji dla wszystkich chętnych.

Poziom sprawności fizycznej jest zarówno podstawą sportu kwalifikowanego, w sensie wyselekcjonowania młodzieży uzdolnionej sportowo, jak i sportu powszechnego w zakresie kształtowania nawyków sportowych u młodzieży w perspektywie ich całego dorosłego życia. Poprzez stworzenie warunków dla aktywnego spędzania wolnego czasu

program będzie realizował szeroko pojętą profilaktykę przeciwdziałania agresji i niehigienicznemu trybowi życia.

Jednym z atrakcyjnych elementów upowszechniania aktywności fizycznej będzie organizowanie turystyki aktywnej. Sportowy charakter, zdrowotne i poznawcze znaczenie oraz kojarzenie tych form z czasem wolnym, pozwala oczekiwać skutecznego wpływu tego zadania na wykreowanie aktywnego stylu życia i wypoczynku. Obozy narciarskie w Bukowinie Tatrzańskiej i rejsy żeglarskie po Wielkich Jeziorach Mazurskich dają możliwość realizacji wskazanego celu w atrakcyjnej formie.

Oprócz powszechnej nauki jazdy na nartach Studium od początku swojej działalności propaguje naukę pływania. Należy objąć zajęciami na basenie jak największą grupę studentów.

Cel 2: PROMOCJA SPORTU I POPRZEZ SPORT

Sport stanowi dzisiaj jeden z najlepszych nośników promocji. Upowszechnianie kultury fizycznej nie jest możliwe w pełni bez systematycznej akcji promocyjnej i informacyjnej. Promowanie postawy aktywnego stylu życia uzyskać można poprzez dotarcie z informacją do odbiorców. Każdemu z tych działań musi towarzyszyć akcja informacyjna. Niezwykle istotnym elementem jest także edukacja społeczna, zmierzająca do wylansowania swoistej mody na aktywność, na sport, jako zdrowy styl życia.

Organizacja cyklicznych imprez sportowych, skierowana jest do wszystkich członków naszej społeczności uniwersyteckiej, ma na celu z jednej strony zachęcenie do uczestnictwa w samych imprezach, z drugiej do uczestniczenia w widowiskach sportowych, a dodatkowo lansowany jest aktywny styl życia, który pośrednio powoduje zachętę do uprawiania konkretnej dziedziny sportu dla zainteresowanych uprawianiem sportu.

Ważnym elementem promocji sportu i Uniwersytetu poprzez sport jest współorganizowanie imprez rangi Akademickich Mistrzostw Polski, akcji organizowanych na szeroką skalę i poza terenem województwa, np. obozy narciarskie w Bukowinie Tatrzańskiej. Imprezy takie dają możliwość promowania Kielc i Uniwersytetu jako miejsca w którym uprawiany jest sport. Warunkiem pełnej promocji miasta w tym zakresie jest budowa nowego obiektu sportowego, który umożliwi uprawianie sportu i organizację imprez sportowych na wysokim poziomie. Tym samym postawi Uniwersytet w pozytywnym świetle. Chcąc promować Uniwersytet na szerokiej płaszczyźnie należy wykorzystać sukcesy sportowe naszych studentów, a także wizytówki naszego życia sportowego, jak na przykład obozy narciarskie w Bukowinie Tatrzańskiej.

Stypendia sportowe mają na celu promowanie studentów czynnie uprawiających sport, reprezentujących Uniwersytet na arenie ogólnopolskiej.

Popularyzacja aktywnego stylu życia powszechnie wśród młodzieży studiującej musi być oparta na przemyślanej konstrukcji akcji informacyjnej z jednej strony, z drugiej zaś nieodłącznym elementem jest systematyczna edukacja społeczeństwa w tym zakresie. Możliwość dostępu do różnych form rekreacji ruchowej, kultury fizycznej czy sportu musi być powszechnie znana i dostępna, rozpropagowana. Aktywny styl życia ma być propozycją i alternatywą dla przebywania w domu, przed telewizorem czy komputerem. Wielorakość propozycji ma być przedstawiana studentom przez prowadzenie aktualnej strony internetowej, zawierającej pełną ofertę w tym zakresie oraz wydawanie publikacji, promujących tematykę kultury fizycznej i sportu.

Cel 3: WZROST POZIOMU WYNIKÓW SPORTOWYCH

Sukcesy sportowców przyczyniają się do upowszechniania sportu w świadomości społecznej. Podnosi się prestiż szkoły wyższej na arenie ogólnopolskiej jako uczelni, której młodzież jest wszechstronnie ukształtowana.

Wyniki współzawodnictwa są corocznie oceniane i podsumowywane w rankingu na najbardziej usportowioną uczelnię w Polsce.

Zrealizowanie celu wymaga odpowiednio licznej, dobrze wykształconej i stale doskonalącej swą wiedzę i umiejętności kadry specjalistów. Konieczne jest ukształtowanie nawyku ustawicznego kształcenia. Dobrze wykształcona i doskonaląca swoją wiedzę kadra jest podstawą każdego sprawnie działającego systemu, gwarantując osiągnięcie założonych celów i właściwe wykonanie zadań. Szkolenia specjalistów na poziomie instruktora sportu i instruktora rekreacji ruchowej prowadzone przez Studium powoduje zwiększenie kompetencji całego środowiska lokalnego w zakresie organizacji i realizacji kultury fizycznej.

Uprawianie sportu kwalifikowanego musi dążyć do realizacji celu jakim jest osiągnięcie jak najlepszego wyniku sportowego. Aby mieć możliwie największą szansę na sukces należy systematycznie rywalizować na poziomie, który będzie gwarantował podnoszenie poziomu sportowego naszych sekcji sportowych.

Aby mieć możliwość jak najszerszego reprezentowania Uniwersytetu na arenie sportowej w kraju przy zaangażowaniu jak najmniejszych środków finansowych należy, oprócz prowadzonych sekcji sportowych, podjąć współpracę z klubami sportowymi. Współpracę przede wszystkim w zakresie umożliwienia startów w Akademickich Mistrzostwach Polski zawodnikom trenującym w klubach sportowych, a będącym jednocześnie studentami Uniwersytetu. Należy pozyskiwać informację o sportowcach już na etapie rekrutacji kandydatów na studia w naszej uczelni.

Cel 4: NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA

Bez nowoczesnej bazy sportowo-rekreacyjnej nie jest możliwe odniesienie pełnego sukcesu sportowego i upowszechnienie sportu.

Budowa bazy sportowej oprócz przygotowania kadr są podstawowymi instrumentami w kreowaniu rozwoju kultury fizycznej.

Aktualny stan bazy sportowej nie ułatwia rozwoju sportowego w uczelni, uniemożliwia szkolenie i rywalizację na wysokim poziomie sportowym.

Dążność do zapewnienia studentom i pracownikom Uniwersytetu dostępu do nowoczesnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej winna być realizowana trzytorowo, poprzez budowę wielofunkcyjnej hali sportowej w ramach Uniwersyteckiego Centrum Sportowo-Rekreacyjnego, remonty własnych, mniejszych obiektów sportowych oraz najem obiektów ogólnodostępnych.